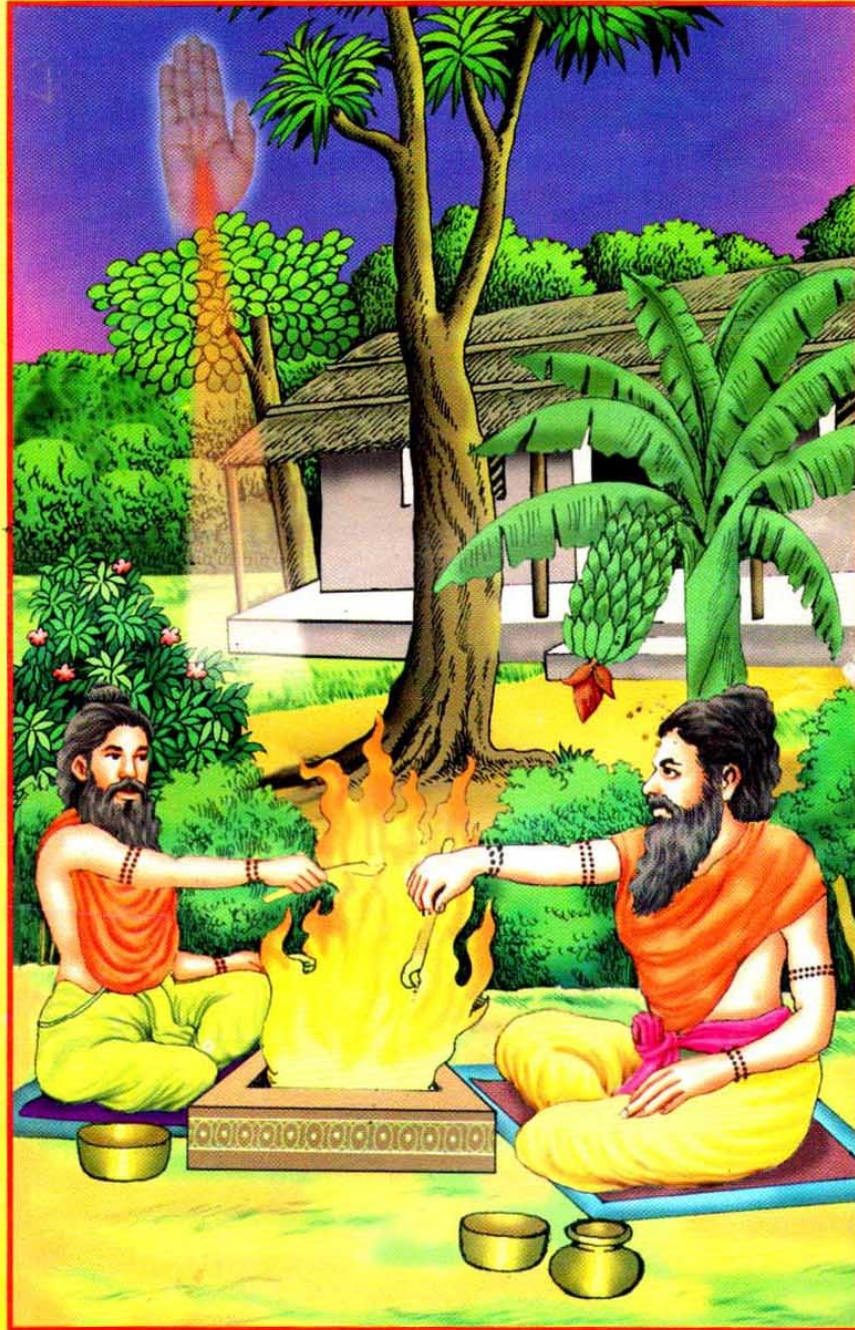

କ୍ଷିତିଜ୍ୟୋତିଃ ଶାନ୍ତିଯଜ୍ଞ

କ୍ଷତିକ୍ଷେପାତିଃ ଶାନ୍ତିଯଜ୍ଞ

ଦୋଳପଡ଼ିଆ, ଝୁମୁରା, କେନ୍ଦୁଝର, ଓଡ଼ିଶା

ମକର ଦିବସ, ମାଘ ଦିନ, ମଙ୍ଗଳବାର :

ଇଂରାଜୀ ତା ୨୫.୦୧.୨୦୧୧ ଠାରୁ ତା ୨୯.୦୧.୨୦୧୧ରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଶୁଭାଧିବାସ-ତା ୨୫.୧.୨୦୧୧ - ମଙ୍ଗଳବାର(ମାଘ ଶୁକ୍ଳାଷଷ୍ଠୀ)
ପୂର୍ଣ୍ଣାହୁତି-ତା ୨୯.୧.୨୦୧୧-ଶନିବାର(ମାଘ ଶୁକ୍ଳା ଷଷ୍ଠିକା ଏକାଦଶୀ)

ଓଁ

‘ଏତଦ୍ ପରଂ ପ୍ରପଣ୍ୟାମୋ ନ ପରଂ ତେ ମହେଶ୍ୱର ।

ମୃତ୍ୟୁନାୟ ହି ଲୋକସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିସ୍ତେବ୍ୟକ୍ତ କର୍ମଣଃ ॥’

ଅର୍ଥତଃ : ହେ ପ୍ରଭୁ ! ଆମ୍ଭେମାନେ ତ କେବଳ ଆପଣଙ୍କର ଏହି ଲୀଳାବିହାରୀ ରୂପକୁ ଦେଖିବାରେ ଲାଗିଛୁ । କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କର ପରମ ଓ ବୃତ୍ତ ସ୍ୱରୂପକୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ଜାଣି ନାହିଁ । ହେ ମହେଶ୍ୱର ! ଯଦିଓ ଆପଣଙ୍କର ଲୀଳା ଅବ୍ୟକ୍ତ, ତଥାପି ମଧ୍ୟ ସଂସାରର କଲ୍ୟାଣ କରିବା ଇଚ୍ଛାରେ ଆପଣ ବ୍ୟକ୍ତ ରୂପରେ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଅଛନ୍ତି ।

‘ମନେ୍ୟ ଧନାଭିଜନରୂପତପଃ ଶୁଭୌଜ -

ସ୍ତେଜଃ ପ୍ରଭାବବଳ ପୌରୁଷବୃଦ୍ଧିଯୋଗଃ ।

ନାରାଧନାୟ ହି ଭବନ୍ତି ପରସ୍ୟ ପୁଂସୋ

ଭକ୍ତ୍ୟା ତୁତୋଷ ଭଗବାନ୍ ଗଜଯୁଥପାୟ ॥’

ଅର୍ଥତଃ :- ମନେ କରୁଛି ଯେ, ଧନ, କୁଳାନତା, ରୂପ, ତପ, ବିଦ୍ୟା, ଓଜଃ, ତେଜ, ପ୍ରଭାବ, ବଳ, ପୌରୁଷ, ବୃଦ୍ଧି ଓ ଯୋଗ - ଏସବୁ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଶୁଣ ପରମପୁରୁଷ ଚରମନାଥ ପରମପିତାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ କେବଳ ମାତ୍ର ଭକ୍ତି ତାହା କରିବାକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ଥ - ଭକ୍ତି ହେତୁ ତ ଭଗବାନ ଗଜେନ୍ଦ୍ର ଉପରେ ବି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ।

‘ତଦ୍ ତେହର୍ଭମ ନମଃସ୍ତୁତିକର୍ମପୂଜାଃ

କର୍ମ ସ୍ମୃତିଶ୍ଚରଣଯୋଃ ଶ୍ରବଣଂ କଥାୟାମ୍ ।

ସଂ ସେବୟା ତ୍ୱୟି ବିନେତି ସ୍ମତ୍ତାଜାୟା କିଂ

ଭକ୍ତିଂ ଜନଃ ପରମହଂସଗତୌ ଲଭେତ ॥’

ଅର୍ଥତଃ : ହେ ପରମପୂଜ୍ୟ ! ଆପଣଙ୍କ ସେବାର ଛଅଗୋଟି ଅଙ୍ଗ ରହିଛି, ଯଥା - ନମସ୍କାର, ସ୍ତୁତି, ସକଳକର୍ମ ସମର୍ପଣ, ସେବାପୂଜା, ପାଦପଦ୍ମ ଚିତ୍ତନ ଏବଂ ଲୀଳାକଥା ଶ୍ରବଣ । ଏପରି ଷଡ଼ାଙ୍ଗ ସେବା ବିନା ଆପଣଙ୍କର ବୃତ୍ତକର୍ମକରେ ଭକ୍ତି କିପରି ମିଳିପାରିବ ! ଏବଂ ଭକ୍ତି ବିନା ଆପଣ ବା କିପରି ମିଳିପାରିବେ ! ଆପଣ ତ ହେଉଛନ୍ତି ଆପଣଙ୍କର ପରମପ୍ରିୟ ଭକ୍ତଜନମାନଙ୍କର ଏବଂ ପରମହଂସମାନଙ୍କର ସର୍ବସ୍ୱ ॥

‘ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ତସ୍ମୈ ଯତ ଏତଚ୍ଚିଦାମୃକମ୍ ।

ପୁରୁଷାୟାଦିବାକାୟ ପରେଶାୟାଭିଧାମହି ॥’

ଅର୍ଥତଃ - ଯିଏ ଜଗତର ମୂଳକାରଣ ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କ ହୃଦୟରେ ପୁରୁଷରୂପେ ବିରାଜମାନ ଏବଂ ସମସ୍ତ ଜଗତର ଏକମାତ୍ରସ୍ୱାମୀ - ‘ଗୁରୁସ୍ୱାମୀ’ - ଯାହାଙ୍କ ହେତୁ ଏହି ସଂସାରରେ ଚୈତନ୍ୟର ବିସ୍ତାର ହୋଇଥାଏ, ସେହି ଭଗବାନଙ୍କୁ ମୁଁ ନମସ୍କାର କରୁଅଛି, ମୁଁ ଭାବର ସହିତ ତାହାଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କରୁଛି ॥

‘ତସ୍ମୈ ନମଃ ପରେଶାୟ ବ୍ରହ୍ମଣୋଽନନ୍ତଶକ୍ତୟେ ।

ଅରୂପାୟୋରୂପାୟ ନମ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କର୍ମଣେ ॥’

ଅର୍ଥତଃ : ସେହି ଅନନ୍ତଶକ୍ତିମାନ ସର୍ବଶୈଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟମୟ ପରଂବ୍ରହ୍ମ ପରମାତ୍ମା ଚରମପୁରୁଷଙ୍କୁ ମୁଁ ନମସ୍କାର କରୁଅଛି । ସେ ଅରୂପ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ବହୁରୂପ । ତାଙ୍କର କର୍ମ ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟମୟ । ମୁଁ ତାଙ୍କର ପାଦପଦ୍ମରେ ପ୍ରଣାମ ନିବେଦନ କରୁଅଛି ॥

ଓଁ ବିଶ୍ୱଗୁରୁ ପରମାତ୍ମନେ ନମଃ !!!

ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ଚରମନାଥାୟ !

କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାର ଝୁମୁରା । ଆଜି ଆନ୍ଦେମାନେ କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲା ସଂପର୍କରେ ଜାଣୁଛୁ । ଜାଣୁଛୁ ଝୁମୁରା ବିଷୟରେ । କିନ୍ତୁ ଦିନଥିଲା, ଯେତେବେଳେ କେନ୍ଦୁଝର ବୋଲି ଜିଲ୍ଲା ହିଁ ନଥିଲା । ନଥିଲା ଝୁମୁରା । ଥିଲା କେବଳ ନିଘଞ୍ଚ ଅରଣ୍ୟ । ଶ୍ୱାପଦସଙ୍କୁଳ ଘଞ୍ଚ ଅରଣ୍ୟାମୀ । ହିଂସ୍ର ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ନିବିଡ଼ ବଣଜଙ୍ଗଲ ସୁବିଷ୍ଣୁତ ଥିଲା । ଜନବସତି ପ୍ରାୟତଃ ନଥିଲା । କେବେ କେଉଁଠି ଜଙ୍ଗଲୀ ଶବରଦଳ ଧନୁତୀର ଧରି ବଣୁଆପଶୁପକ୍ଷୀ ଶୀକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବନଭୂମିରେ ବିଚରଣ କରୁଥିଲେ । ସେ କାହିଁ କେତେ ଦୂର ଅତୀତର କଥା । ଆଜି ସେ କଥା ଆନ୍ଦେ କଳ୍ପନା ସୁଦ୍ଧା କରିବାକୁ ଅକ୍ଷମ । ଅତୀତର ସେ ମହନୀୟ ଗାଆ ଅକ୍ଷକାର ଅତୀତରେ ଥିଲା । କିଏ ଜାଣିଥିଲା ଏ ଗାଆର କଥା ! ମହାପ୍ରଭୁ ଗୁରୁସ୍ୱାମୀ ଠାକୁରେ ଅପେକ୍ଷା କରି ମଉନ ହୋଇ ବସିଥିଲେ ତୁପତାପ୍ । କେବେ ଆସିବ ସେହି ଶୁଭଦିନ !

ଗଢ଼ିଚାଲିଥିଲା କାଳର ଚକ । ବହି ଚାଲିଥିଲା ସମୟର ସୁଅ । ଯଥା ସମୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ପ୍ରଭୁ ମାଳିକା ମତେ ଦିନ, ବାର, ତିଥି, ନକ୍ଷତ୍ର ସ୍ଥିର କରିଦେଲେ । କ୍ଷିତିଜ୍ୟୋତିଃ ଶାନ୍ତି ଯଜ୍ଞ ହେବ । ହେବ କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାର ଝୁମୁରା ଠାରେ, ଦୋଳ ପଡ଼ିଆରେ । ସ୍ତବ୍ଧ ଚକିତ ହୋଇଗଲେ ଭକ୍ତବୃନ୍ଦ । ସତରେ, ଏଡ଼େ ଭାଗ୍ୟ ଆମର ! ଝୁମୁରାର ଏହି ପବିତ୍ର ପଡ଼ିଆରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବ ମହାନ ଯଜ୍ଞ - କ୍ଷିତିଜ୍ୟୋତିଃ ଶାନ୍ତି ଯଜ୍ଞ । ଯେଉଁ ଯଜ୍ଞର ମହତ୍ତ୍ୱ ଅଶେଷ । ଏହି ଯଜ୍ଞରେ ଆହୁତି ପ୍ରଦାନ, ଯଜ୍ଞାଗ୍ନି ଶିଖା ଦର୍ଶନ କଲେ, ଯଜ୍ଞପୀଠ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କଲେ ଏବଂ ଯଜ୍ଞାର୍ଥେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କଲେ ଲକ୍ଷେଭାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦାନ ଏବଂ କୋଟିଏ କନ୍ୟା ଦାନର ଫଳ ମିଳିଥାଏ, ସେହି ଯଜ୍ଞ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବ ଝୁମୁରାର ଦୋଳପଡ଼ିଆରେ ।

ଏହି ମହାଯଜ୍ଞ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଅନ୍ତରାଳରେ ଥିବା କଥାସରିତ ର ଉଦ୍‌ଗାତା ଚରମପୁରୁଷ ସ୍ୱୟଂ । ଭକ୍ତବାଞ୍ଛାକଳ୍ପତରୁ ଭକ୍ତର ମନୋବାଞ୍ଛା ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ନରତନୁରେ ଧରାପୃଷ୍ଠରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଅତୀତର ଶହ ଶହ ଭକ୍ତଙ୍କର ଲକ୍ଷିତ ବରକୁ ସେ ବାସ୍ତବରେ ପରିଣତ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ଅପାର ଆନନ୍ଦ ପ୍ରଦାନ କରି ଭକ୍ତବନ୍ଧୁ ନାମକୁ ସାର୍ଥକ କରି ଅଛନ୍ତି, କରୁଅଛନ୍ତି ସୁହୃଷ୍ଟ ବିଭରେ । ସେହିପରି ଦୂରଅତୀତର ଜଣେ ପରମଭକ୍ତର ଆଖ୍ୟାୟିକାର ଫଳଶ୍ରୁତି ଏହି କ୍ଷିତିଜ୍ୟୋତିଃ ଶାନ୍ତିଯଜ୍ଞ ଯାହା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଛି ପୁଣ୍ୟପୀଠ ଝୁମୁରାରେ । କାହିଁକି ଏ ଦୋଳପଡ଼ିଆରେ ଏ ଯଜ୍ଞରେ ଆହୁତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଛି ? କାହିଁକି ଏ ଭକ୍ତମେଳା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଛି ଏହି ସ୍ଥାନରେ ? କିଏ ବା ଦେଇ ପାରିବ ଏହାର ଉତ୍ତର ?

ଉତ୍ତର ଦେଉଛନ୍ତି ସ୍ୱୟଂ ଠାକୁରେ । ମହାକାଳ ଗର୍ଭରେ କାଳ ଲୀନ ହୋଇଛି ଅତୀତ ରୂପରେ । ମହାକାଳ ର କରାଳ ମୁଖରେ ପ୍ରବେଶ କରି ଯାଉଛି ପ୍ରତିଟି ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁହୂର୍ତ୍ତ । ଗଳାଧଃକରଣ ପରେ ତାହା ହୋଇଯାଉଛି ଅତୀତ । ସ୍ତର ସ୍ତର ହୋଇ

ସଜିତ ରହିଛି ଅତୀତକାଳ ମହାକାଳ ଗର୍ଭରେ । କୋଟି କୋଟି ସ୍ତରର ଆସ୍ତରଣ ମଧ୍ୟରୁ ଆମର ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ତରରୁ ଯଥାର୍ଥ ଆଖ୍ୟାୟିକା ଟିକୁ ବାଛି ଆଣି ତୋଳି ଦିଅନ୍ତି କରୁଣାସାଗର ଠାକୁରେ, ବାସ୍ତବ ଅବିକୃତ ରୂପରେ । ଆସନ୍ତୁନା ଏଥର ଶୁଣିବା, ରହସ୍ୟରେ ଆଚ୍ଛନ୍ନ ସେହି ଅତୀତ ଇତିହାସ -

ବହୁକାଳ ପୂର୍ବରୁ ସୁଦୂର ଅତୀତରେ ଯେତେବେଳେ ଏ ସମଗ୍ର ଅଷ୍ଟଳ ନିଘଞ୍ଚ ଅରଣ୍ୟରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣଥିଲା, ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା ହିଂସ୍ର ବନ୍ୟ ପଶୁପକ୍ଷୀ, ସରୀସୃପ ଇତ୍ୟାଦିରେ । ସେତେବେଳେ ନା ଥିଲା ଏଠାରେ ଜନପଦ ନା ଥିଲା ସହରବନ୍ଧାର ! ଜନବସତି ହିଁ ଆଦୌ ନଥିଲା । ସେ ସମୟର କଥା । ବହୁ ପଥ ପଦବ୍ରଜରେ ଆସିଏହି ଅରଣ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ ଜଣେ ଅଭୂତ ବ୍ୟକ୍ତି । ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ଯେପରି ଅଭୂତ, ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଥିଲା ତାଙ୍କର ତତୋଽଧିକ ଅଭୂତ । ତାଙ୍କ ମସ୍ତକରୁ ଝୁଲି ପଡ଼ିଥିଲା ଅନେକ ଝୁମ୍ଫାଝୁମ୍ଫା କୁହୁତ କେଶ ଗୁଚ୍ଛ କଟା ଦେଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ଚକ୍ଷୁଥିଲା ପିଙ୍ଗଳବର୍ଣ୍ଣ । ଧଳା ଧଳା ଦାନ୍ତ । ଓଠ ଗାଡ଼ ଲାଲ । ଉକ୍ତ କପାଳ । ହୃଷ୍ଟପୃଷ୍ଠ ଶରୀର । ଆଜ୍ଞାନୁଲମ୍ବିତ ବଳିଷ୍ଠ ବାହୁଯୁଗଳ । ପରିଧାନ ଖଣ୍ଡିଏ ମାତ୍ର ବନ୍ଧକଳ । ଉଦୁଳ୍ଲ ଶରୀର । ପ୍ରଶସ୍ତ ବକ୍ଷ ଦେଶ । ସୁଗନ୍ଧୀର ମୁଖ ମଣ୍ଡଳ ।

ସେ ଏହି ନିବିଡ଼ ଅରଣ୍ୟରେ ପରିଭ୍ରମଣ କରୁଁକରୁଁ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ସ୍ତମ୍ଭ ପରି ଦଣ୍ଡାୟମାନ ରହିଗଲେ ବହୁ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ଶତଚେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟ ସେ ଆଗକୁ କିମ୍ବା ପଛକୁ ପାଦେ ମଧ୍ୟ ଗତି କରିପାରି ନଥିଲେ । ଏହାର କାରଣ ଜାଣିବା ପାଇଁ ସେ ସେହିପରି ଦଣ୍ଡାୟମାନ ଅବସ୍ଥାରେ ଧ୍ୟାନମଗ୍ନ ହେଲେ । ବିତିଗଲା କେତେ ବସନ୍ତ, ଗ୍ରୀଷ୍ମ, ବର୍ଷା, ଶରତ, ହେମନ୍ତ ଓ ଶିଶିର । ଏ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ଏକାଗ୍ର ଧ୍ୟାନର ସଂଯମତା ଚୂରମରେ ପହଞ୍ଚି ସମାଧିସ୍ତରକୁ ପ୍ରବେଶ କଲା । ସେ ସମାଧିରୁ ଡହୋଇଗଲେ । ବିଧାତାଙ୍କର ବିଧାନ ବାସ୍ତବରେ ବଡ଼ ବିଚିତ୍ର । ସମାଧିରୁ ଡହୋଇଗଲେ ତାଙ୍କର ଧ୍ୟାନସମାଧିର ମୌଳିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟହୀନ ଭାବରେ ସେ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ସମାଧିସ୍ତର ଅତିକ୍ରମ କରିଚାଲିଥିଲେ । ବହି ଚାଲିଥିଲା ସମୟର ସୁଅ । ବିତିଯାଉଥିଲା କାଳ । କାଳଚକ୍ର ଗଢ଼ି ଚାଲିଥିଲା ଅବିରାମ ଗତିରେ ।

ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବିର୍ଭୂତ ହେଲେ ଜଣେ ଦେବୀ । ତାଙ୍କ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ତେଜରେ ବନଭୂମି ଆଲୋକିତ ହେଲା । ଦେବୀ ଅଭୟ ମୁଦ୍ରାରେ ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତ ଉତ୍ତୋଳନ କଲେ । ଦେବୀଙ୍କର ସେହି ହସ୍ତ ପାପୁଲିରୁ ଜ୍ୟୋତିରଶ୍ଳୀ ଯାଇ ଧ୍ୟାନସମାଧି ଆରୁଡ଼ ଯୋଗୀଙ୍କର ମୁଦ୍ରିତ ଚକ୍ଷୁ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ଧ୍ୟାନ ସମାଧିଭଗ୍ନ ହେଲା ଯୋଗୀଙ୍କର । ଚକ୍ଷୁଦୃଶ୍ୟ ଉଦ୍ଘାଟିତ ହେଲା । ସମ୍ମୁଖରେ ତେଜସ୍ୱିନୀ ଦେବୀ ପ୍ରତିମାଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରି ଯୋଗୀ ଯୋଡ଼ହସ୍ତରେ ନତମସ୍ତକରେ ପ୍ରଣାମ କଲେ । ସ୍ଥିତହାସ୍ୟ ଖେଳିଗଲା ଦେବୀଙ୍କର ଅଧରପୁଟ, କମଳନୟନ ଓ ବଦନମଣ୍ଡଳକୁ ସରସ କରି । ଦେବୀ କହିଲେ - 'ପୁତ୍ର ! ମୁଁ ବନଦେବୀ । ତୋ'ର କଠୋର ଯୋଗ ସମାଧିରେ ମୁଁ ବିଚଳିତ ହୋଇ ତୋତେ କିଛି ଅନୁରୋଧ କରିବାକୁ ଆସିଛି । ରଖୁକୁ ପୁତ୍ର ! ମୋ'ର ଅନୁରୋଧ ଟିକକ । ରଖୁପାରିବୁ ?' ଯୋଗୀ ଯୋଡ଼ହସ୍ତରେ, ନତଶିରରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କଲେ - 'ମାତ ! ଅନୁରୋଧ ନୁହେଁ, ଆଦେଶ କରନ୍ତୁ ଏ ଅଧମ ପୁତ୍ରକୁ । ଏ ଅଧମ ଅକିଞ୍ଚନ ପ୍ରାଣପାତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବେଷ୍ଟା କରିବ ମାତାର ଆଦେଶକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣମାତ୍ରାରେ ପାଳନ କରିବାକୁ ।' ତଦନନ୍ତର ଦେବୀ କହିଲେ - 'ବସ ! ଅତୀତ ପ୍ରସନ୍ନ ମୁଁ । ପ୍ରୀତ ହେଲି ତୋ'ର ବାକ୍ୟଶୁଣି । ଏବେ ଶୁଣ । ତୁ ଏଠାରୁ ତୋ'ର ବାମକୁ ସଳଖରେ ଗତିକର । ଏକ ସହସ୍ର ପାଦ ଯିବାପରେ ତୁ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚୁ, ସେଠାରେ ତୁ ଝୁମ୍ଫୁରିଟିଏ କରି ତା' ଭିତରେ ତୋ'ର ଧ୍ୟାନଯୋଗରେ ଲିପ୍ତ ରହ । ତୋ'ର କୌଣସି ଅନିଷ୍ଟ ହେବ ନାହିଁ । ତୋ' ଧ୍ୟାନସମାଧି ପ୍ରଭାବରୁ ବନ୍ୟ ଜୀବଜନ୍ତୁମାନେ ହିଂସାତ୍ୟାଗ କରି ଅହିଂସାଭାବରେ ତୋ' ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ଅବାଧରେ ବିଚରଣ କରିବେ । କେବେ ମଧ୍ୟ ପୁଣିଥରେ ଏଠାକୁ ଫେରିବୁ ନାହିଁ ।' ଏତକ କହି ଦେବୀ ହେଲେ ଅଚ୍ଚହିତା ।

ଯୋଗୀ ଦେବୀଙ୍କର ଆଦେଶ ପାଳନ କଲେ । ଝୁମ୍ଫୁରି ଭିତରେ ବସି ସେ ସମାଧି ଯୋଗୀରୁ ଡହୋଇଗଲେ । ବିତିଗଲା ବହୁକାଳ । ହଠାତ୍ ଯୋଗୀଙ୍କର ସମାଧିଯୋଗ ଭଗ୍ନ ହେଲା । ତାଙ୍କ କର୍ଣ୍ଣରେ ପଡ଼ିଲା ନାରୀ କଣ୍ଠର ଆକ୍ରମଣ କ୍ରନ୍ଦନ । ଦୟାର୍ତ୍ତ ହୃଦୟ ତାଙ୍କର ବିଗଳିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେ ପଦ୍ମାସନରୁ ଉଠି ଝୁମ୍ଫୁରି ବାହାରକୁ ବାହାରି ଆସିଲେ । କ୍ରନ୍ଦନ ଧ୍ୱନି ଯେଉଁ ଦିଗରୁ ଆସୁଥିଲା, ସେ ସେହି ଦିଗକୁ ଦୂତ ପଦରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଲେ । ମାତ୍ର କାହାରିକୁ ଦେଖିଲେ ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟମନଞ୍ଚତା ହେତୁ ବହୁପୂର୍ବରୁ ବନଦେବୀ ବାରଣ କରିଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ସେ ନିଜର ଅଜାଣତରେ ଆସି ଯାଇଥିଲେ । ଘଟିଗଲା ଏକ ଦୁର୍ବିପାକ । ସେ ସ୍ଥାନରେ ଲତାପତ୍ର ଆଚ୍ଛାଦିତ ଏକ ଅଜ୍ଞାତ ଗର୍ଭ ମଧ୍ୟରେ ସେ ଗଳି ପଡ଼ିଲେ । ଚକ୍ଷୁର ପଲକ ପାତ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ଅକସ୍ମାତ୍ ଘଟିଗଲା । ଭୂତଳଗାମୀ ହେଲେ ଯୋଗୀ ।

ଭୂତଳଗାମୀ ଯୋଗୀ ଶେଷରେ ଯାଇ ଯେଉଁଠି ପହଞ୍ଚିଲେ, ତାହାଥିଲା ଭୂତଳସ୍ଥ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାସାଦ । ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦର । ବହୁମୂଲ୍ୟ ରତ୍ନମାଣିକ୍ୟରେ ତାହା ସୁସଜ୍ଜିତ ଓ ମଣିଦ୍ୱାରା ଆଲୋକିତ । ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ ଦୀପମାଳାରେ ସୁଶୋଭିତ ସୁନ୍ଦର ପ୍ରାସାଦ । ହଠାତ୍ ଦଳେ ସୁନ୍ଦରୀ ଯୁବତୀ ତାଙ୍କୁ ଘେରିଗଲେ । ଜଣେ କହିଲା : ‘ତୁମେ ବନ୍ଦୀ ! କାରଣ ତୁମେ ବିନା ଅନୁମତିରେ ଏଠାକୁ ପ୍ରବେଶ କରିଛ । ତୁମର ବିଚାର ହେବ । ଏବେ ବିନା ବାଧାରେ ଆସ ଆମ ସହିତ । ଆମେ ତୁମକୁ ଆମର ରାଣୀମାତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ନେଇଯିବୁ ।’ ଯୋଗୀ ସେମାନଙ୍କ ଗହଣରେ ନିର୍ବିବାଦରେ ରାଣୀମାତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଗଲେ । ଗୋଟିଏ ସୁଉଚ୍ଚ ପିଣ୍ଡିକାରେ ସୁନ୍ଦର ସୁସଜ୍ଜିତ ସିଂହାସନରେ ବସିଥିଲେ ରାଣୀମାତା । ସୁନ୍ଦରୀ, ଯୁବତୀ, ଶୁଭାଙ୍ଗୀ । ଯୋଗୀ ଏବଂ ରାଣୀମାତାଙ୍କର ଚାରିତ୍ରସ୍ଥର ମିଳନ ହେଲା । ନିର୍ବିକାର ଯୋଗୀ । ରାଣୀମାତାଙ୍କ ଠାରେ ଯୁବତୀ ସୁଲଭ ଲଜ୍ଜା ପରିବୃଷ୍ଟ ହେଲା । ରାଣୀମାତା ସଲ୍ଲଜ୍ଜ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ :- ‘ଇୟେ ଆମର ଅତିଥି । ତାଙ୍କୁ ଅତିଥିଶାଳାରେ ସସମ୍ମାନ ରଖାଇ ସେବା ପରିଚର୍ଯ୍ୟାକର । ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟରେ ସ୍ୱୟଂ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରିବାକୁ ଯିବି । ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ବିଶ୍ରାମ କରନ୍ତୁ । ଅପେକ୍ଷା ମଧ୍ୟ କରନ୍ତୁ ।’

ଅତିଥିଶାଳାରେ ଯୋଗୀଙ୍କର ସେବା ପରିଚର୍ଯ୍ୟାରେ କୌଣସି ଅଭାବ ନଥିଲା । ତୁଟି ମଧ୍ୟ ନଥିଲା । ତାଙ୍କର ସର୍ବାଙ୍ଗରେ ଚୈତ୍ତ୍ୱ ହରିଦ୍ରା ଲେପନ କରାଯାଇଥିଲା । ସୁବାସିତ ଜଳରେ ତାଙ୍କୁ ସ୍ନାନ କରାଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ନୂତନ ବସନଭୂଷଣରେ ସୁସଜ୍ଜିତ କରାଯାଇଥିଲା । ନାନାପ୍ରକାର ସୁପକ୍ୱ ସୁମିଷ୍ଟ ଫଳ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀରେ ତାଙ୍କର ଭୋଜନ ହୋଇଥିଲା । ନାରୀକେଳ ଜଳ ସେ ପାନ କରିଥିଲେ । ଯଥାଯୋଗ୍ୟ ପଲଙ୍କରେ ସେ ବିଶ୍ରାମ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଶରୀର ମର୍ଦ୍ଦନ ଓ ପାଦ ସେବାରେ ସୁଯୋଗ୍ୟା କନ୍ୟାମାନେ ନିୟୋଜିତ ଥିଲେ । କ୍ରମଶଃ ଯୋଗୀ ତତ୍ପର ହୋଇଗଲେ । ତତ୍ପରୀ ଘନ ହେବାପରେ ସେ ନିଦ୍ରିତ ହେଲେ । ନିଦ୍ରାବସ୍ଥାରେ ସେ ସ୍ୱପ୍ନାବିଷ୍ଟ ହେଲେ । ସେ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଅତ୍ୟୁତ ଘଟଣା ଦେଖିଲେ । ସ୍ମୃତିରେ ସତେଜ ରହିଲା ସେହି ସ୍ୱପ୍ନରେ ଦେଖୁଥିବା ଘଟଣା । ସ୍ୱପ୍ନାବସ୍ଥା ଅତୀତ ହୁଅନ୍ତେ, ସେ ସୁଷୁପ୍ତିର ପ୍ରଶାନ୍ତ କୋଳରେ ପରମ ଆନନ୍ଦ ଲାଭ କଲେ । ବହୁମୁହୂର୍ତ୍ତ ଅତିବାହିତ ହେବାପରେ ସେ ତୃରୀୟ ଅବସ୍ଥାରେ ସ୍ଥଳ ଶରୀର ତ୍ୟାଗ କରି ସୂକ୍ଷ୍ମ ଶରୀର ଧାରଣ କଲେ । ପ୍ରାଣଶକ୍ତି ବଳରେ ସ୍ଥଳ ଶରୀର ସତେଜ ରହିଲା । ଆତ୍ମଶକ୍ତି ବଳରେ ସୂକ୍ଷ୍ମଶରୀର କ୍ରିୟାଶୀଳ ହେଲା । ସୂକ୍ଷ୍ମଶରୀରଧାରୀ ଯୋଗୀ କିଛି ସମୟ ନିଜର ସ୍ଥଳଶରୀରକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା ପରେ ସେ ସ୍ଥାନ ଓ ପ୍ରାସାଦ ତ୍ୟାଗ କରି ଆଲୋକଗତିରେ ଧରାପୃଷ୍ଠରେ ବନଭୂମିର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ଆକାଶପଥରେ ବିଚରଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ବିଚରଣ କରୁକରୁ ସେ ପୂର୍ବର ସେହି ଗର୍ଭ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ ଓ ଗର୍ଭର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ଜାଣି ପାରିଲେ ଯେ, ଏହି ଗର୍ଭରୁ ଦିନେ ଏକ ଶିବଲିଙ୍ଗର ଉତ୍ଥାନ ହେବ । ଏ କ୍ଷେତ୍ର ହେବ ଶୈବ କ୍ଷେତ୍ର । ତତ୍ପରେ ସେ ନିଜର ଝୁଞ୍ଚୁରି ନିକଟରେ ଉପନୀତ ହୋଇ ତୃରୀୟଅବସ୍ଥାରେ ଥିବାରୁ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ, ଏଠାରେ ଜଣେ ଦେବୀ ପୂଜା ପାଇବେ । ଏ କ୍ଷେତ୍ର ହେବ ଶାକ୍ତପୀଠ । ସେହି ସୂକ୍ଷ୍ମଶରୀରରେ ରହି ଜାଣି ପାରିଥିଲେ ଯେ ଏଠାରେ ଆଖପାଖରେ କାଳକ୍ରମେ ବହୁ ଠାକୁରାଣୀ ଦେବୀ ପୂଜା ପାଇବେ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ସେ ଜାଣିଲେ ଯେ ଦ୍ୱାପରରେ କୌଣସି ଏକ ବିଶେଷ କାରଣରୁ ରାସମୟୀ ରାଧାରାଣୀ ଏବଂ ଅତିମାନବିକ ପ୍ରେମର ଦେବତା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଏଠାରେ ଗୁପ୍ତଲୀଳା ରଚନା କରିବେ । ଏଥିରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ମର୍ତ୍ତ୍ୟାବତରଣର ବହୁପୂର୍ବରୁ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ସେ ସମୟର ନିଘଞ୍ଚ ବନଦେଶରେ ଏକ ଅଜ୍ଞାତ ଘଟଣା ଘଟିଯାଇ ଲୋକଶ୍ଚୁତିର ଅନ୍ତରାଳରେ ଅନନ୍ତ ଅତୀତ କାଳଗର୍ଭରେ ଲୁଚାୟିତ ହୋଇ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଥିଲା ।

ଯୋଗୀ ସୂକ୍ଷ୍ମଶରୀରରେ ତୃରୀୟ ଅବସ୍ଥାରେ ବନଦେଶରେ ବିଚରଣ କରିବା ସମୟରେ, ତେଣେ ଭୂତଳସ୍ଥ ପ୍ରାସାଦର ଅତିଥିଶାଳାରେ ଯୋଗୀଙ୍କର ସ୍ଥଳଶରୀର ପ୍ରାଣଶକ୍ତି ବଳରେ ସତେଜ ଓ ଜୀବନ୍ତ ରହିଥିଲା । ରାଣୀମାତା ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ ଦେଖି ଏକାକିନୀ ଆସି ଅତିଥିଶାଳାରେ ଉପନୀତ ହେଲେ । ଯୋଗୀଙ୍କ ଶରୀର ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତ ଯୁବତୀମାନଙ୍କୁ ସେ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବାକୁ ସଙ୍କେତ ଦେଲେ । ନିର୍ଜନ ଅତିଥିଶାଳା । ନିଦ୍ରାଗତ ଯୋଗୀ । ରାଣୀମାତା କାମମୋହିତା ହୋଇଗଲେ । ତା’ପରର ଘଟଣା ଥିଲା ଅପାର୍ଥିବ । ବିଧାତାଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶଥିଲା ଅତୀବ ବିଚିତ୍ର । ଅବିଶ୍ୱାସନୀୟ ସେ ଘଟଣା ଥିଲା ସତ୍ୟ, ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସତ୍ୟ । ଯୋଗୀଙ୍କର ଲିଙ୍ଗ ଉତ୍ପତ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମୁଖୀ ହେଲା । ଯେଉଁ ଗର୍ଭରେ ଯୋଗୀ ଗଳିପଡ଼ିଥିଲେ, ସେହି ଗର୍ଭ ଭିତରେ ଯୋଗୀଙ୍କର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମୁଖୀ ଲିଙ୍ଗ କ୍ରମଶଃ ଧୀରେ ଧୀରେ ଉପରକୁ ଉଠିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବହୁକାଳ ପରେ ତାହା ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଗୋଚର ହେଲା ଏବଂ ପୂଜାପାଇଲା । ତେଣେ ଏପରି ଘଟଣା ଘଟି ଯାଇଥିବା ବେଳେ, ଏଣେ ସୂକ୍ଷ୍ମଶରୀରଧାରୀ ଯୋଗୀ ତୃରୀୟ ଅବସ୍ଥାରେ ବନଦେଶରେ ତପସ୍ୟାମଗ୍ନ ହୋଇଗଲେ ।

ତାଙ୍କ ତପସ୍ୟାର ତାପ ଥିଲା ପ୍ରଚଣ୍ଡ । ସେହି ପ୍ରଚଣ୍ଡ ତାପର ଉତ୍ତାପରେ ବନଦେଶ ଦସ୍ତୀଭୂତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏହା ଅଗ୍ନି ଦେବତାଙ୍କ ଗୋଚରଗତ ହେବାରୁ ସେ କ୍ରୋଧାନ୍ୱିତ ହେଲେ । କିଏ ସେହି ଯେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଗ୍ନିର ଭୂମିକାରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ । କ୍ରୋଧବଶତଃ ଅଗ୍ନିଦେବ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଗ୍ନିଙ୍କର ଦର୍ପଚୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ତତ୍ସକ୍ଷାତ୍ ସେଠାରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ ସତ, ମାତ୍ର ତୃତୀୟ ଅବସ୍ଥାରେ ତପସ୍ୟାମଗ୍ନ ସୂକ୍ଷ୍ମଶରୀରଧାରୀ ଯୋଗୀଙ୍କର ପ୍ରଚଣ୍ଡପ୍ରତାପପୂର୍ଣ୍ଣ ତାପର ଉତ୍ତାପ ଓ ତେଜର ମାତ୍ରାଧିକ୍ୟ ହେତୁ ସ୍ୱୟଂଅଗ୍ନି ତୁଷାର ପରି ଶୀତଳ ଜଣାପଡ଼ିଲେ । ସେ ମ୍ରିୟମାଣ ହୋଇ ଯୋଗୀଙ୍କ ତେଜ ହେତୁ ତାଙ୍କୁ ‘ରତ୍ନକ’ ନାମରେ ନାମିତ କଲେ । ବନଭୂମିକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ‘ରତ୍ନକ’ଙ୍କ ତପଃପ୍ରଭାବରୁ ଜଳସ୍ରୋତଟିଏ ପ୍ରବାହିତ ହୋଇ ଆସିଲା ଓ ତା’ର ନାମ ତେଣୁ ହେଲା ‘ଅରତ୍ନକ’ । ଅରତ୍ନକର ଅର୍ଥ ଶୀତଳ । ଏହା ରତ୍ନକଙ୍କ ତେଜ ଓ ଉତ୍ତାପକୁ ଶୀତଳ କରି ବନଭୂମିକୁ ଦସ୍ତୀଭୂତ ହେବାରୁ ରକ୍ଷାକଲା ।

ଆଜକୁ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚଶହ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ମହାପୁରୁଷ ମାଳିକାକାର ଅରୂପତାନନ୍ଦ ଦାସ ତାଙ୍କ ସ୍ମରଣିତ ଗୁପ୍ତମାଳିକା ପୁସ୍ତକରେ ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ନିଜର ପ୍ରିୟଶିଷ୍ୟ ରାମଦାସଙ୍କୁ ନିର୍ବିକଳ ସମାଧିଯୋଗ ଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରାପ୍ତବାର୍ତ୍ତା ଶୁଣାଇ କହୁଅଛନ୍ତି -

‘କହୁଅଛି ରାମ ବାରତା ଶୁଣ	ଝୁମୁପୁରେ ହେବ ଯଜ୍ଞ ଯେ ପୁଣ ।
ରତ୍ନକ ତପସ୍ୱୀ ପୀଠ ସେ ସ୍ଥଳ	ଦେବଦେବୀଙ୍କର ସେଠାଁ ମେଳ ।
ଅଗ୍ନି ଯହିଁ ହେଲେ ତୁଷାର ପରି	ରତ୍ନକ ତାପକୁ ନୋହିଣି ସରି ।
ତହିଁ ଜଳଧାର ଆସିଲା ବହି	ଅରତ୍ନକ ନାମ ଧରିଲା ସେହି ।
ମହାତପସ୍ୱୀ ସେ ରତ୍ନକ ଥିଲେ	ତପସ୍ୟାରେ ତରମକୁ ଚୋଷିଲେ ।
ତରମପୁରୁଷ ମିଳିଲେ ଆସି	ବରଦେଲେ ତପସ୍ୱୀଙ୍କୁ ସନ୍ତୋଷି ।
କ୍ଷିତିଜ୍ୟୋତିଃ ଶାନ୍ତି ଯଜ୍ଞ ହୋଇବ	ତରମ ପୁରୁଷ କରାଇ ନେବ ।
ଭକତଙ୍କ ମେଳା ନିର୍ଦ୍ଦେ ହୋଇବ	ଭକ୍ତଜନ ବାଞ୍ଛା ପୂରଣ ହେବ ।
ରତ୍ନକକୁ ଅରତ୍ନକ କରିଲେ	ପରମ ସନ୍ତୋଷେ କଲ୍ୟାଣ କଲେ ॥’

ଆଜି ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଯଜ୍ଞ ଏବଂ ସତ୍ସଜ୍ଞ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଛି, ତାହା ଦିନେ ‘ରତ୍ନକ’ ତପସ୍ୱୀଙ୍କର ପୀଠସ୍ଥଳ ଥିଲା । ସେହି ରତ୍ନକଙ୍କର ତୃତୀୟ ଅବସ୍ଥାରେ କୃତ ସମାଧି ଧ୍ୟାନଯୋଗରେ ଅବ୍ୟକ୍ତ ପୁରୁଷ ତରମନାଥ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଗଲେ । ରତ୍ନକଙ୍କୁ ତରମପୁରୁଷ ବରମାଗିବାକୁ କହିଥିଲେ । ତପସ୍ୱୀ ବରମାଗିଥିଲେ : ‘ମହାପ୍ରଭୁ ! ଆପଣ ଯଦି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ବର ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି, ତେବେ ମୋତେ ଏହି ବର ଦିଅନ୍ତୁ ଯେ, ଆପଣ ଏଠାରେ କ୍ଷିତିଜ୍ୟୋତିଃ ଶାନ୍ତି ଯଜ୍ଞ କରାଇବେ ଏବଂ ଯଜ୍ଞ ସମୟ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସତ୍ସଜ୍ଞ ମାଧ୍ୟମରେ ଭକ୍ତମେଳା ମଧ୍ୟ କରିବେ । ଏହି ସତ୍ସଜ୍ଞରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିବା ଭକ୍ତଙ୍କର ମନୋବାଞ୍ଛା ଆପଣ ପୂରଣ କରିବେ ।’ ପ୍ରଭୁ ତରମ ପୁରୁଷ ପରମ ସନ୍ତୋଷରେ ବରଦାନ କରି ରତ୍ନକଙ୍କର ତେଜ ଓ ଉତ୍ତାପକୁ ମୁନ କରି ଅରତ୍ନକ ବା ଶୀତଳ କରିଥିଲେ ।

ଆଜିର ଝୁମୁପୁରା, ସେ ଦିନର ଝୁମୁପୁରା । ସେହି ପାତାଳରୁ ଫୁଟି ଉଠିଥିବା ଲିଙ୍ଗ ଆଜି ପଞ୍ଚାନନ ନାମରେ ପୂଜିତ । ଅରତ୍ନକ ଜଳସ୍ରୋତର ନାମ ଆଜି ଅରତ୍ନେଇ ନଦୀ, ଯାହା ପଶ୍ଚିମରୁ ଉତ୍ତରକୁ ବହିଯାଉଅଛି । ଯେଉଁଠି ଯୋଗୀଙ୍କର ଝୁମୁପୁରିଥିଲା, ତାହା ଆଜି ଗ୍ରାମଦେବତା ଛତ୍ରି ମହାବୀରଶାଳ ନାମରେ ପରିଚିତ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରେ ଅଶାନ୍ତିଶାଳ ଠାକୁରାଣୀ, ଉତ୍ତରରେ ତୃତୀୟାଶାଳ ଠାକୁରାଣୀ, ପଶ୍ଚିମରେ ବୁଆଳିବଡ଼ା, ସାରପାଦ, ମୁକ୍ତିରମଡ଼ା ଠାକୁରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନଫସଲ ଭଲହେବା, ଭଲ ଫଳିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଚିଥୁ ଏବଂ ନକ୍ଷତ୍ରମାନଙ୍କରେ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କରାଯାଇ ଆସୁଅଛି ।

ଏହା ସର୍ବଜନ ବିଦିତ ଯେ, କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାର ଝୁମୁପୁରା ଠାରେ ଥିବା ଦୋଳ ପଡ଼ିଆରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଦୋଳ ବହୁ ପୁରାତନ । ଏହା ଏ ଜିଲ୍ଲାର ସର୍ବପୁରାତନ ଦୋଳ । ପ୍ରାୟ ଶହେ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ବର୍ଷତଳେ କେନ୍ଦୁଝରର ତତ୍କାଳୀନ ରାଜା ଏଠାରେ ଦୋଳଉତ୍ସବ ପ୍ରଥମେ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଆଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ସେ ଏକ ଭିନ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗ । ତଥାପି ଏଠାରେ ତାହା ସଂଯୋଜନା କଲେ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେବ ନାହିଁ । ପବିତ୍ର କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷରେ ଦିନେ ରାଜା ଶୟନକକ୍ଷରେ ନିଦ୍ରିତ ଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲେ । ସେ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଦେଖିଲେ ଯେ, ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ସୁସଜ୍ଜିତ ବିମାନରେ ରାଧା ଓ କୃଷ୍ଣ ଆରୋହଣ କରି ତାଙ୍କ ଶୟନକକ୍ଷରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ରାଜା ଜଗତର ଠାକୁରଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ ସ୍ୱପ୍ନରେ

ଦର୍ଶନ କରି ପ୍ରଣାମ କଲେ ଏବଂ ଆଦେଶ ଭିକ୍ଷାକଲେ । ଠାକୁର ଠାକୁରାଣୀ ତାଙ୍କୁ କଲ୍ୟାଣ କରି ଆଦେଶ ଦେଲେ ଯେ, ଝୁମୁରା ଠାରେ ଦ୍ଵାପର ଯୁଗରେ କାର୍ତ୍ତିକ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରେ ଥରେ ଏବଂ ଫାଲ୍‌ଗୁନ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରେ ଥରେ ତାଙ୍କର ଯୁଗଳ ଶରଦ୍ରାସ ଓ ବସନ୍ତରାସ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ, ପ୍ରତିବର୍ଷ କେନ୍ଦୁଝରରେ ଶରଦ୍ରାସ ଓ ବସନ୍ତରାସ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଚାଲୁରଖିବା ପାଇଁ ସେ ଯତ୍ନଶୀଳ ହୁଅନ୍ତୁ । ସେମାନେ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଯେ, ଝୁମୁରା ଠାରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଫାଲ୍‌ଗୁନ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରେ ଦୋଳମେଳନ କରିବା ପାଇଁ ସେ ଯତ୍ନବାନ ହୁଅନ୍ତୁ । ସେବେ ଠାରୁ ଏହା ଆଜିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇ ଆସୁଅଛି ।

ପରଂବ୍ରହ୍ମ ଚରମପୁରୁଷ ନିର୍ବିକଳ ସମାଧି ଆରୁଡ଼ ମହାପୁରୁଷ ଅତ୍ୟୁତାନନ୍ଦଙ୍କୁ ଝୁମୁରାଠାରେ ଦୋଳପଡ଼ିଆରେ କ୍ଷିତିଜ୍ୟୋତି ଯଜ୍ଞ ଏବଂ ସତ୍‌ସଙ୍ଗ ଅନୁଷ୍ଠାନ ହେବାର ତିଥିବାର ନକ୍ଷତ୍ର ଆଦି ସୂକ୍ଷ୍ମସୂତ୍ରରେ ଜଣାଇ ଦେଇଥିଲେ । ତାହା ଜାଣିବା ପରେ ଅତ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ପ୍ରିୟଶିଷ୍ୟ ରାମଦାସଙ୍କୁ ତାହା ଅବଗତ କରାଇଥିଲେ । ତାହା ମାଳିକା ପୁଷ୍ପାରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇଅଛି -

‘କହୁଅଛି ରାମ ଦେଖୁତୁ ତୁହି	ବୁଝାଇ ତୋତେ କହୁଅଛି ମୁହିଁ ।
କେବେ ଅଧିବାସ ହେବଇ ତହିଁ	କହୁଅଛି ରାମ ଏଥୁଁ ଏଠାଇଁ ।
ମାସ ଦଶ ପୁଣି ଦିନ ଯେ ରୁଦ୍ର	ମାଘଦିନ ତିନି କନ୍ୟାରେ ଚନ୍ଦ୍ର ।
ବାରନାମ ହୋଇଥିବ ମଙ୍ଗଳ	ଚରମ ପୁରୁଷ ଭେଇବ ଖେଳ ।
ଶୁଭ ଅଧିବାସ ସେଇ ବାସରେ	ହୋଇବ ସେଦିନ ସର୍ବଶୁଭରେ ।
ଭକତଜନଙ୍କ ମେଳା ହୋଇବ	ଗହଗହ ନାଦ ପାଠୁଁ ଉଠିବ ।
କୃଷପକ୍ଷ ଅଷ୍ଟମୀ ସେ ଭୋଗଇ	ଚିତ୍ରାନକ୍ଷତ୍ରରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଥିବଇଁ ।
ତୁଳାରେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଥିବତି ରହି	ଏକାଳେ ଆହୁତି ଦଉଡ଼ିକହି ।
ବେଦଗଣି ଦିନ ଆହୁତି ହେବ	ଚତୁର୍ଥରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆହୁତି ଦେବ ।
କୃଷ ଏକାଦଶୀ ବାର ଯେ ଶନି	ପୂର୍ଣ୍ଣାହୁତି ଦେବ ବାକ୍ୟକୁ ମାନି ।’

ମହାପୁରୁଷଙ୍କ ମାଳିକା ବାକ୍ୟରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ, ଦଶମ ମାସ ଅର୍ଥାତ୍ ମକର ମାସ । ଦିନ ଯେ ରୁଦ୍ର - ଅର୍ଥାତ୍, ଦ୍ଵାଦଶ ରୁଦ୍ର - ତେଣୁ ୧୨ ଦିନ । ମକର ମାସ ବାର ଦିନ, ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ମାଘ ମାସ ୩ ଦିନ, କନ୍ୟାରାଶିରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଅବସ୍ଥାନ କାଳରେ, ମଙ୍ଗଳବାରରେ ଶୁଭ ଅଧିବାସ ସର୍ବଶୁଭରେ ହେବ । ପୁଣି, ତା’ପର ଦିନ ଅର୍ଥାତ୍ କୃଷପକ୍ଷ, ଅଷ୍ଟମୀତିଥି, ଚିତ୍ରାନକ୍ଷତ୍ରରେ ତଥା ତୁଳାରାଶିରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଅବସ୍ଥାନ କରି ଭୋଗ କରୁଥିବା ସମୟରେ ଯଜ୍ଞ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଆହୁତି ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ବେଦଗଣି ଦିନ ଆହୁତି ହେବ - ଅର୍ଥାତ୍, ଚାରିବେଦ, ତେଣୁ ଚାରିଦିନ ଯଜ୍ଞ ହେବ ଓ ଚତୁର୍ଥଦିନ ଅର୍ଥାତ୍ କୃଷ ଏକାଦଶୀ ତିଥି, ଶନିବାରରେ ପୂର୍ଣ୍ଣାହୁତି ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ନିର୍ବିକଳ ସମାଧି ମହାପୁରୁଷ ଅତ୍ୟୁତଙ୍କୁ ପରଂବ୍ରହ୍ମ ଦେଇଥିବା ଲଗ୍ନ ଅନୁସାରେ ସ୍ଵୟଂ ପରଂବ୍ରହ୍ମ ତାହା ଏଠାରେ ସ୍ଵବାକ୍ୟକୁ ମାନି ଯଜ୍ଞ ଏବଂ ସତ୍‌ସଙ୍ଗ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସ୍ଵୟଂ ସୂକ୍ଷ୍ମସୂତ୍ରରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହି କରାଇ ନେଉ ଅଛନ୍ତି ।

ପୁଣି ସେହି ମାଳିକାରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ସ୍ଥାନରେ ପୁନର୍ବାର ଉଲ୍ଲିଖିତ ଅଛି -

‘ତୁଇ ଶୂନ୍ୟ ତୁଇ ଏକ ମସିହା	ପ୍ରଥମ ମାସର ହିସାବ ଏହା ।
ବ୍ରହ୍ମାବିଷ୍ଣୁଶିବ ମିଶା ଏଥର	ନବଗ୍ରହ ତହିଁ ଗୁଣନ କର ।
ବଚସଂଖ୍ୟା ସେଥି କର ମିଶାଣ	ରିପୁକୁ ତହିଁରୁ କର ଫେଡ଼ାଣ ।
ଫଳ ଯାହା ହେଲା ସେହି ତାରିଖ	ଦିନ ପୂର୍ଣ୍ଣାହୁତି ଏକାଗ୍ରେ ଦେଖ ।
କଟିଯିବ ରିଷ୍ଟ ଲଭିବ ଇଷ୍ଟ	ପୂର୍ଣ୍ଣହେବ ସବୁ ମନ ଅଭୀଷ୍ଟ ।
ପ୍ରତି ଆହୁତିରେ ପ୍ରଣାମ କର	ବାଜମନ୍ତ ସୂତ୍ର ମାନସେ ଧର ।
ମାନସରେ କପିଥିଲେରେ ବାବୁ	କଞ୍ଚା ବଅସରେ ନ ହେବୁ କାବୁ ।
କାବୁ କରିବନି କାଳ କରାଳ	ମାନସରେ ଖେଳୁଥିବ ମରାଳ ।
ଜୀବନ ନଉକା ସଂସାର ଜଳେ	ଭାସୁଥିବ ସୁଖେ ଦୁଃଖ ଅଥଳେ ।
ଗୁରୁସ୍ଵାମୀ ଦେଉଥିବ କଲ୍ୟାଣ	ହେବନି କେବେ ଅକାଳ ମରଣ ।
ହାତଖୋଲି ଦାନ ଯଜ୍ଞ କାମରେ	ହରଷରେ ଦେବ ତା’ରି ନାମରେ ॥

ଅର୍ଥାତ୍ - ଦୁଇ (୨) ଶୂନ୍ୟ (୦) ଦୁଇଏକ (୧୧) ମସିହା - ୨୦୧୧ ମସିହା । ପ୍ରଥମ ମାସ ଅର୍ଥାତ୍ ଜାନୁୟାରୀ ମାସ । ୨୦୧୧ ମସିହା ଜାନୁୟାରୀ ମାସ ।

ବ୍ରହ୍ମାବିଷ୍ଣୁ ଶିବ ମିଶ୍ରା ଏଥର, ୧+୧+୧=୩

ନବଗ୍ରହ ତହିଁ ଗୁଣନ କର, ୩x୯=୨୭

ବଚ ସଂଖ୍ୟା ସେଥି ମିଶ୍ରାଣ କର, ୨୭+୮=୩୫

ରିପୁକୁ ତହିଁରୁ ଫେଡ଼ାଣ କର, ୩୫-୬=୨୯

ଯାହାଫଳ ହେଲା ସେହି ତାରିଖ - ଅର୍ଥାତ୍ ୨୯ ତାରିଖ । ୨୦୧୧ ମସିହା ଜାନୁୟାରୀ ମାସର ୨୯ ତାରିଖ ଦିନ ପୂର୍ଣ୍ଣାହୁତି ହେବ । ଏହା ଏକାଗ୍ର ଚିତ୍ତରେ ଦେଖିଲେ, ସର୍ବରିଷ ଖଣ୍ଡନ ହେବ ଓ ଇଷ୍ଟ ବା ମଙ୍ଗଳ ଲାଭ ହେବ । ମନରେ ଥିବା ସବୁ ଅଭୀଷ୍ଟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ । ପ୍ରତିଟି ଆହୁତିରେ ପ୍ରଣାମ କରିବା ସହିତ ବୀଜମନ୍ତ୍ର ମାନସ ଜପ କଲେ କଞ୍ଚାବୟସ ବା ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ପୂର୍ବରୁ ଅକାଳ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଗ୍ରାସ କରିବ ନାହିଁ । କରାଳ କାଳ ଗ୍ରାସ କରି ପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଶରୀରର ମାନସରୋଚର ବା ଜୀବନରସ ସାଗରରେ ମରାଳ ବା ହଂସ ଅର୍ଥାତ୍ ହଂସା ଉଡ଼ିଯିବ ନାହିଁ, ଜୀବନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆୟୁ ଭୋଗ କରିବ । ସଂସାର ସାଗରର ଅଥଳ ଦୁଃଖର ଜଳରେ ଜୀବନ ନୌକା ସୁଖରେ ଭାସୁଥିବ । ବୁଡ଼ିଯିବ ନାହିଁ । ଗୁରୁସ୍ୱାମୀ କଲ୍ୟାଣ ଦେଉଥିବେ, ଅକାଳରେ ମୃତ୍ୟୁ ହେବ ନାହିଁ । ସେହି ଗୁରୁସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଶୁଭ ନାମ ସ୍ମରଣ କରି କ୍ଷିତିଜ୍ୟୋତିଃ ଶାନ୍ତି ଯଜ୍ଞ କାମ ପାଇଁ ଆନନ୍ଦମନରେ ହାତଖୋଲି କୁଣ୍ଠିତ ନହୋଇ ଦାନ ଦେବାକୁ ଏଠାରେ ମହାପୁରୁଷ ଅତ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଅଛନ୍ତି ।

ଲୀଳାପୁରୁଷଙ୍କର ଲୀଳା ଅପାର । ସେ ଲୀଳାର ନା ଅଛି ଆଦି, ନା ଅଛି ଅନ୍ତ ! ଅନାଦି ଅନନ୍ତ ପୁରୁଷଙ୍କର ଲୀଳା ମଧ୍ୟ ଅନାଦି ଏବଂ ଅନନ୍ତ । ଇଚ୍ଛାମୟ ପୁରୁଷଙ୍କର ଇଚ୍ଛାରେ ଏ ଜଗତ ଆତଯାତ ହେଉଅଛି । ତାଙ୍କର ବଳାୟାତ୍ ଇଚ୍ଛା ନିକଟରେ ଆମ ଇଚ୍ଛାର ବା ଶକ୍ତି କେତେ ? ଆମମାନଙ୍କ ଇଚ୍ଛାରେ ତ ସବୁକିଛି ହୋଇ ଉଠେନି । ତେଣୁ ତାଙ୍କରି ବଳବତୀ ଇଚ୍ଛାକୁ ନତଶିରରେ ସ୍ୱୀକାର କରି ତା'କୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିପାରିଲେ, ସେ ସବୁକିଛି ହୁଅନ୍ତି ବୋଲି ଶାସ୍ତ୍ରବାଣୀ ଅଛି । ଆଉ ଶାସ୍ତ୍ରବାକ୍ୟ ଅନୁସାରେ ତାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବାହିଁ ତ ଆମମାନଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଏବଂ ପ୍ରଧାନ ସାଧନା । ଏ ସାଧନାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଆଉ କି ସାଧନା ଆମେ ଅବା କରିପାରିବା ! ଆଉ କେଉଁ ବଡ଼ ସାଧନାଟେ କରି ଆମେ ତାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିପାରିବା ଯେ !!

ତେଣୁ ଆସନ୍ତୁ, ଯାହା କିଛିବି ଭଲମନ୍ଦ ଘଟିଯାଇଛି, ତା'କୁ ଅତୀତଗର୍ଭରେ ଫିଙ୍ଗି ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ଭାତୃତ୍ୱ ସ୍ୱେହରେ ଅବଗାହୀ ହୋଇ ତ୍ୱରମପୁରୁଷ ପରମଗୁରୁ ଗୁରୁସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବାପାଇଁ ତାଙ୍କର ଶ୍ରୀମୁଖ ନିଃସୂତ ଆଦେଶ ପ୍ରାଣପଣେ ବାସ୍ତବରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିତୋଳିବା ପାଇଁ ସଂଘର ଶରଣ ନେବା । ସତ୍ସଙ୍ଗର ଆଶ୍ରୟ ନେବା । ଆଜି ଏହି ବକ୍ତ୍ର ଶପଥ ନେବାର ଶୁଭଲଗ୍ନ ଉପନୀତ ।

ଦେବୀଃ ଶାନ୍ତିଃ ! ଅନ୍ତରୀକ୍ଷଃ ଶାନ୍ତିଃ ! ପୃଥିବୀ ଶାନ୍ତିଃ ! ଆପଃ ଶାନ୍ତିଃ ! ଓଷଧୟଃ ଶାନ୍ତିଃ !
ବନସ୍ପତୟଃ ଶାନ୍ତିଃ ! ବିଶ୍ୱଦେବୀଃ ଶାନ୍ତିଃ ! ବ୍ରହ୍ମଃ ଶାନ୍ତିଃ ! ସର୍ବଂ ଶାନ୍ତିଃ ! ଶାନ୍ତିରେବ ଶାନ୍ତିଃ ! ସା ମା ଶାନ୍ତିରେୟ୍ !!
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ! ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ !! ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ !!!

ତା ୨୫.୧.୨୦୧୧ ରିଖ
ମଙ୍ଗଳବାର

ଶ୍ରୀ କେଶବାର୍ପଣମସ୍ତୁ
କ୍ଷିତିଜ୍ୟୋତିଃ ଆଶ୍ରମ,
ଅତ୍ୟୁତ ଗୁପ୍ତ ବ୍ରହ୍ମ ସଂଘ,
ବିଶ୍ୱ ଭ୍ରାତୃତ୍ୱ ଦିବ୍ୟାମ୍ବା ପରିଷଦ୍ ପରିବାର,
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକ୍ଷେତ୍ର, ମାହାଙ୍ଗା, ଜି:କଟକ, ଓଡ଼ିଶା ।।